

Česká společnost klinické biochemie ČLSJEP Czech Society of Clinical Biochemistry CzMA (org. č. 23)

Ustavující schůze Sekce klinické Biochemie ČLS se konala dne 10. 10. 1958. Volební plenární schůze proběhla dne 20. 3. 1959. Zakladatelem naší společnosti byl prof. MUDr. Jaroslav Hořejší, DrSc., který byl též zvolen prvním předsedou. Prvním místopředsedou byl zvolen prof. MUDr. T. R. Niederland, DrSc., druhým místopředsedou se stal prof. Kácl, jednatelem doc. Homolka, zapisovatelem prim. Podivínský a pokladníkem prim. Mašek. Dnem 24. 4. 1969 vzniká Česká společnost klinické biochemie. Předsedou byl zvolen prof. MUDr. Jiří Homolka, DrSc., vědeckým sekretářem prim. MUDr. R. Podivínský.

Ve volbách r. 1986 byl zvolen předsedou opět prof. Homolka, prim. Karel Kalla vědeckým sekretářem, 1. místopředsedou prim. Kosek, 2. místopředsedou prof. Vodrážka. Členové: prof. Adam, prof. Hyánek, prof. Masopust, prof. Mašek, RNDr. Říhová. Revizní komise: prim. Vozníček, prim. Palička, prim. Holeček. Náhradníci: prim. Zich, prim. Šebesta.

V období 1990 – 1998 byl předsedou doc. Palička, vědeckým sekretářem prim. Kalla, 1. místopředsedou se stal RNDr. Votruba, 2. místopředsedou prim. Jabor a RNDr. Friedecký, pokladníkem RNDr. Louženský; členové: prof. Hyánek, prof. Masopust, prof. Engliš, prim. Buryška, RNDr. Kratochvíla, Ing. Špaček. Revizní komise: prim Bartek, doc. Kazda, RNDr. Ondráček.

Ve volbách 1994 došlo jen k malé obměně výboru. Pokladníkem se stal doc. Štern, 1. místopředsedou RNDr. Gotzmannová, doc. Schneiderka, RNDr. Breinek. Předsedou revizní komise se stal RNDr. Votruba, členy prim. Blažej, prim. Cheníčková.

Volby 1998: předsedou zvolen prim. Kalla, vědeckým sekretářem Ing. Vávrová, místopředsedou RNDr. Friedecký, pokladníkem PharmDr. Skalický, doc. Schneiderka, RNDr. Gotzmannová, doc. Dastych. Revizní komise: RNDr. Bylik, RNDr. Louženský.

Volby 2002: předsedou zvolen doc. Jabor, 1. místopředseda RNDr. Gotzmannová, 2. místopředseda prof. Racek, vědecký sekretář Ing. Vávrová, prim Kalla, doc. Schneiderka. Revizní komise: RNDr. Louženský, RNDr. Breinek, RNDr. Bilyk.

Volby 2006: předsedou na další 2 volební období se stal prof. Zima, vědeckým sekretářem Ing. Vávrová, 1. místopředsedou prof. Racek, 2. místopředsedou RNDr. Radina, pokladníkem Ing. Šprongl; členové: prof. Jabor (v r. 2007 odstoupil a na jeho místo přišel doc. Dastych), RNDr. Gotzmannová, doc. Schneiderka. Revizní komise: RNDr. Louženský, RNDr. Benáková, RNDr. Breinek.

Po volbách 2010 zůstalo složení stejné, dále již nepracoval RNDr. Radina. Revizní komise se nezměnila, pouze místo RNDr. Breinka byl zvolen MUDr. Verner.

Volby 2014: předsedou byl zvolen prof. Racek, místopředsedy se stali prof. Průša a Ing. Springer, vědeckým sekretářem doc. Dastych, pokladníkem MUDr. Kubáč, členy RNDr. Gotzmannová, prof. Zima. Revizní komise: MUDr. Verner, RNDr. Benáková, RNDr. Louženský.

V sekci biochemických laborantů byla zvolena předsedkyní Mgr. Bunešová a vědeckou sekretářkou Mgr. Kapustová.

Ve společnosti pracovaly zpočátku následující sekce: imunochemická (vedoucí prof. Engliš), lékařské chemie a biochemie (prof. Duchoň), pojiva (prof. Adam), avšak z této sekce vznikla v r. 1995 samostatná společnost v rámci ČLS JEP, sekce vrozených metabolických vad (prof. Hyánek), biochemické a toxikologické analytiky (prof. Vodrážka), zdravotních laborantů Společnosti SZP technických oborů (J. Pilová). V r. 1991 vznikla sekce gastroenterologická (MUDr. Kocna).

Od r. 2002 existuje pouze sekce biochemických laborantů s vlastním výborem.

K 6. 1. 2016 měla společnost 1 049 členů (210 lékařů, 578 analytiků a 261 laborantů).

Od r. 1998 začal výbor vydávat odborná doporučení: vyšetření moku mozkomíšního, využití nádorových markerů, hodnocení glomerulární filtrace, stanovení markerů poškození myokardu,

screening vrozených vývojových vad, kontrola glukometrů, diagnostika chronického onemocnění ledvin, vyšetřování proteinurie a albuminurie, diabetes mellitus laboratorní diagnostika a sledování stavu pacientů, laboratorní screening gestačního diabetu a další.

Významné aktivity

Nejvýznamnější odbornou událostí bylo uspořádání II. evropského kongresu klinické chemie v Praze v říjnu 1976, kterého se zúčastnilo 1500 pracovníků z oboru a 14. sjezd IFCC EuroMedLab 2001, konaného v Praze ve dnech 26. – 31. 5. 2001 s více než 4000 účastníky z celého světa.

Další odborné akce, pořádané společností:

II. sjezd (kongres) klinické biochemie, Luhačovice 1995
Symposium klinické biochemie FONS, Luhačovice 1996
III. sjezd (kongres) klinické biochemie, Hradec Králové 1997
5. mezinárodní kongres klinické biochemie a laboratorní medicíny Alps-Adria 98, Karlovy Vary, 24. – 26. 9. 1998
Symposium klinické biochemie FONS, Karlovy Vary 26. – 29. 9. 1998
IV. sjezd (kongres) klinické biochemie, Hradec Králové 1999
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 2000
V. sjezd (kongres) klinické biochemie 2001 v rámci kongresu EuroMedLab v Praze
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 2002
VI. sjezd (kongres) klinické biochemie, Hradec Králové 2003
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 16. – 21. 9. 2004
VII. sjezd (kongres) klinické biochemie, Olomouc 2005
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 17. – 19. 9. 2006
VIII. sjezd (kongres) klinické biochemie, České Budějovice 2007
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 15. 9. – 16. 9. 2008
IX. sjezd (kongres) klinické biochemie, Praha 2009
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 20. 9. – 21. 9. 2010
X. sjezd (kongres) klinické biochemie, Plzeň 2011
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 23. 9. – 25. 9. 2012
XI. sjezd (kongres) klinické biochemie, Olomouc 2013
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 21. 9. – 23. 9. 2014
XII. sjezd (kongres) klinické biochemie, Brno 2015
Symposium klinické biochemie FONS, Pardubice 11. 9. – 13. 9. 2016

Další akce

Symposium FESC Praha 12. 11. – 14. 11. 2004
Symposium Education in Clinical Biochemistry and Laboratory Medicine, Praha 17. – 19. 3. 2012
Konference Patient Safety EFCC Praha 3/2013
Prof Ferrari: P4 Medicine, Praha 23. 4. 2015
EFLM Education in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Praha 24. 4. – 26. 4. 2015
Cutting Edge in Laboratory Management in Europe (CELME), Praha 1. – 2. 10. 2015

Celostátní konference biochemických laborantů-BIOLAB

Praha 1995, Hradec Králové 1996, Pelhřimov 1997, Liberec 1998, Vsetín 1999, Ústí nad Labem 2000, Plzeň 2001, Olomouc 2002, Praha 2003, Uherské Hradiště 2004, Liberec 2005. Od r. 2006 dohodnut dvouletý interval konání. Brno 2008, Hradec Králové 2010, Písek 2012, Ostrava 2014.

Konference mladých klinických biochemiků

se konaly od r. 1987 do r. 1996 5 x v Mostě, Pelhřimově, Hradci Králové, Poděbradech, Jánských Lázních. Od r. 1998 je vyčleněn blok pro mladé při celostátních akcích. V posledních pěti letech se pracovní dny konají v Písku (prim. Malina).

Významné monografie

Hořejší J.: Základy chemického vyšetřování ve vnitřním lékařství Základy klinické biochemie ve vnitřním lékařství.
Homolka J.: Chemická diagnostika v dětském věku, Klinické biochemické vyšetřovací metody, Klinická biochemie
Hyánek J. a spol.: Klinické a biochemické aspekty vrozených metabolických poruch
Nejedlý B.: Vnitřní prostředí, klinická biochemie a praxe (2. vydání).
Kazda A.: Biochemické monitorování nemocných v intenzivní a resuscitační péči
Musil J.: Základy biochemie chorobných procesů
Engliš M.: Proteinurie
Tichý M.: Laboratorní analýza monoklonálních imunoglobulinů (paraproteinů)
Tichý M., Hrnčíř Z.: Atlas monoklonálních imunoglobulinů (paraproteinů)
Masopust J.: Klinická biochemie-požadování a hodnocení biochemických vyšetření (I. a II. část)
Schneiderka P.: Kapitoly z klinické biochemie (2. vydání).
Racek J. a kol.: Klinická biochemie (2. vydání)
Masopust J.: Patobiochemie buňky.
Zima T.: Laboratorní diagnostika (3. vydání)
Jabor A.: Voda, ionty a modelování poruch vnitřního prostředí
Jabor A. a kol.: Encyklopedie laboratorní medicíny (na CD)
Jabor A. A kol.: Vnitřní prostředí
Jabor A., Franeková J.: Principy interpretace laboratorních testů
Kazda A..et al.: Kritické stavy. Metabolická a laboratorní problematika
Cibíček N.a kol.: Principy a využití vybraných analytických metod v laboratorní medicíně
Dastych M.: Klinická biochemie, Instrumentální technika (pro bakalářský obor zdravotní laborant).
Štern P. a kol.: Obecná a klinická biochemie pro bakalářské obory studia
Kukačka J., Klapková E., Kotaška K.: Bioanalytická chemie v příkladech a cvičeních
Kubáč P.:Atlas močového sedimentu, on -line na <http://sekk.cz/atlas>
Beňovská M., Wiewiorka O.: Mikroskopické vyšetření moče, e-publikace, dostupná z <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js14/mikroskop/web/index.html>
Kolektiv autorů: E-klinická biochemie, e-learning v klinické biochemii, dostupné z <https://mefanet.lfp.cuni.cz/clanky.php?aid=308>
Kolektiv autorů: BioHema, vzdělávací portál v laboratorní medicíně, dostupné z <http://ceva-edu.cz/tag/index.php?tag=biohema>

Časopis

Od r. 1976 byl vydáván časopis Biochemia Clinica Bohemoslovaca a od r. 1993 ho nahradil časopis Klinická biochemie a metabolismus, který je vydáván 4x ročně. Vedoucím redaktorem byl prof. Kazda, zástupcem redaktora RNDr. Votruba. V r. 2004 prof. Kazda odstoupil z funkce vedoucího redaktora. Novým vedoucím redaktorem se stal RNDr. Friedecký, výkonným redaktorem MUDr. Kocna. Od r. 2005 ho nahradila ve funkci výkonné redaktorky Ing. Vávrová. Od 1. 1. 2016 se stala vedoucí redaktorkou prof. Kalousová, Ing. Vávrová pokračuje dále.
Pro své členy vydával výbor Informace čs. společnosti klinické biochemie v období od února 1985 do ledna 1991(zajišťoval MUDr. Kalla). Od r. 1991 je ve spolupráci s firmou STAPRO Pardubice vydáván 4 x ročně informační bulletin FONS (zajišťuje PharmDr. Skalický).

Zahraniční spolupráce

Česká společnost klinické biochemie je členem IFCC a EFLM. Prof. Palička byl po jedno volební období členem výboru FESCC, v dalším volebním období předsedou FESCC.
O dr. 2002 byl členem výboru IFCC, v r. 2008 byl viceprezidentem IFCC.
Prof. Zima je členem výboru EFLM a v období 2014-2016 členem Committee on Congresses IFCC.

V r. 2003 se stala virtuálním sídlem FESCC Karlova univerzita v Praze. Někteří z našich členů jsou

členy zahraničních společností, nejvíce členy Americké společnosti klinické chemie (AACC). V posledních letech se úspěšně rozvíjely zahraniční kontakty. Na pracovních dnech nebo sjezdech aktivně vystupovali řečníci ze SRN, Holandska, Dánska, Francie, Velké Británie a Španělska. úspěšně se rozvíjela spolupráce s Holandskou společností klinické chemie, zvláště na poli vědecké spolupráce, v systému externí kontroly kvality, oblasti edukační a publikační oblasti a v oblasti pregraduálního vzdělávání.

Čestné členství ve Společnosti klinické biochemie:

MUDr. R. Podivínský (1983)
prof. Siest (Francie, 1984)
prof. Greiling (SRN, 1984)
prof. Kuhn (SRN 1986)
prof. Scott (Velká Británie, 1986)
prof. RNDr. Ing. Z. Vodrážka, DrSc. (1987)
prof. Stamm (SRN, 1988)
prof. Barell (Francie 1988)
prof. Fleischmajer (USA, 1988)
prof. MUDr. M. Adam, DrSc. (1988)
prof. MUDr. J. Masopust, DrSc (1989)
prof. MUDr. K. Mašek, DrSc. (1989)
prim. MUDr. M. Kosek (1989)
prof. MUDr. P. Frič, DrSc., (1990)
prof. MUDr. J. Hořejší, DrSc., (1992)
prof. MUDr. H. Wisser (SRN, 1992)
A. Dostál (1993)
M. Šedivá (1994)
RNDr. J. Továrek (1994)
V. Jagoš (1995)
MUDr. B. Nejedlý (1995)
Ing. I. Štěpánová (1995)
Dr. Rob T. P. Jansen (Nizozemí, 1995)
doc. MUDr. V. Palička, CSc. (1996)
prim. MUDr. K. Kalla (1996)
prof. MUDr. M. Engliš, DrSc. (1997)
prof. MUDr. I. Pecháň, DrSc., (1997)
prof. MUDr. J. Duchoň, DrSc., (1997)
RNDr. J. Fischer, CSc. (1997)
Z. Rychnovská (1998)
prof. MUDr. A. Kazda, DrSc. (1998)
RNDr. B. Friedecký (1998)
prim. MUDr. A. Jabor, CSc. (1998)
prim. MUDr. J. Buryška (1999)
RNDr. I. Bilyk (1999)
J. Pilová (2000)
doc. MUDr. P. Schneiderka, CSc. (2001)
J. Chaloupka (2001)
V. Kunová (2003)
M. Lorinčíková (2003)
prof. Dr. M. M. Müller (2003)
prof. MUDr. J. Homolka, DrSc. (2003)
Ing. A. Mrskoš, CSc. (2003)
prof. MUDr. J. Hyánek, DrSc. (2003)
RNDr. P. Breinek (2003)
doc. MUDr. M. Dastyh, CSc., (2008)
MUDr. M. Verner (2009)
D. Kakrdová (2009)
J. Sedláková (2009)
H. Horáková (2010)
M. Machálková (2010)
MUDr. M. Cheníčková, CSc. (2010)
MUDr. V. Blažej, CSc. (2010)
prof. MUDr. J. Štěpán, DrSc. (2010)
prof. MUDr. J. Racek, DrSc. (2011)
RNDr. L. Nováčková (2011)
J. Švecová (2011)
J. Hlaváček (2011)
prof. MUDr. R. Průša, CSc. (2012)
RNDr. D. Gotzmannová (2012)
J. Farkačová (2012)
A. Skrovná (2012)
RNDr. M. Votruba, CSc. (2013)
Bc. J. Blažková (2013)
prof. B. Gouget (Francie, 2014)
RNDr. H. Benáková (2014)
RNDr. P. Hložková (2014)
Mgr. H. Beránková (2014)
prof. M. Ferrari (Itálie, 2015)
prof. M. Neumaier (SRN, 2015)
MUDr. P. Kocna, CSc. (2015)

Zpracoval MUDr. K. Kalla, duben 2016